PRIVACY IMPACT ASSESSMENT VAN HET WETSVOORSTEL WIJZIGING VAN DE WET BIJZONDERE MAATREGELEN GROOTSTEDELIJKE PROBLEMATIEK IN VERBAND MET DE SELECTIEVE WONINGTOEWIJZING TER BEPERKING VAN OVERLASTGEVEND EN CRIMINEEL GEDRAG

15 juli 2015

1. Inleiding

Het wetsvoorstel betreft een uitbreiding van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (hierna: Wbmgp) en wil het mogelijk maken om bij het woningtoewijzingsbeleid in de meest kwetsbare wijken antecedenten ten aanzien van strafbare feiten en het veroorzaken van overlast mee te wegen in het verstrekken van een huisvestingsvergunning. Een aantal steden kampt met wooncomplexen, straten of gebieden waar de leefbaarheid sterk wordt beïnvloed door de aanwezigheid van overlast en criminaliteit. Door een concentratie van bewoners die zich bezig houden met dit soort gedragingen wordt de veiligheid en het welzijn ernstig aangetast. Het leidt tot verpaupering van een wijk en tast de sociale stabiliteit aan. Bovendien heeft overlastgevend en crimineel (voorbeeld)gedrag ook een uitlokkend effect en leidt dit tot verdere normvervaging en tot een neerwaartse spiraal.

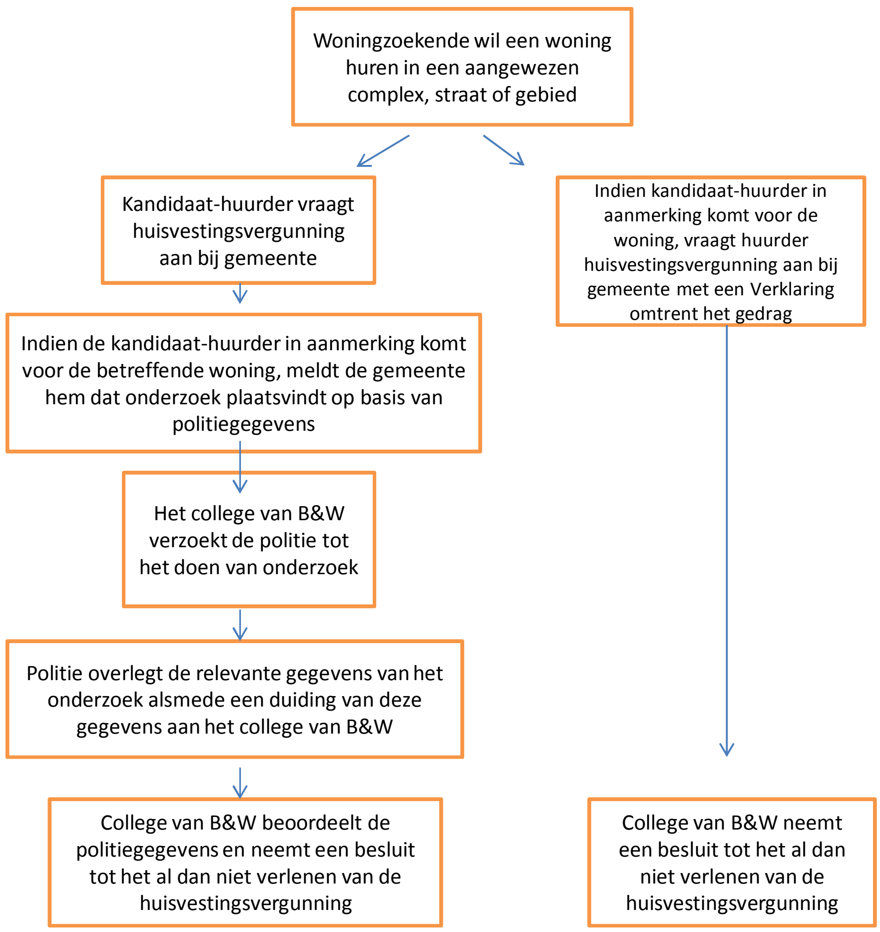
Onder criminaliteit wordt hier ook verstaan alle vormen van ronselen voor activiteiten die gericht zijn tegen de democratische rechtsstaat, haatzaaien, oproepen tot radicaal gedrag en voorbereiden of plegen van extremistische of terroristische activiteiten.

De gemeenten die het screeningsinstrument willen inzetten, dienen een aanvraag tot aanwijzing van complexen, straten of gebieden in bij de Minister voor Wonen en Rijksdienst. In die aanvraag moet de gemeenteraad aangeven of in de aangewezen gebieden het onderzoek op basis van politiegegevens of de Verklaring omtrent het gedrag (hierna: VOG) wordt ingezet. Bovendien moet de gemeenteraad aantonen dat het instrument wordt ingezet als ultimum remedium, in aanvulling op de inzet van een breed pakket aan andere, minder ingrijpende maatregelen.

De betrokkene wordt vooraf op de hoogte gesteld van het feit dat over hem politiegegevens verstrekt zullen worden aan het college van burgemeester en wethouders ten behoeve van de verlening van een huisvestingsvergunning of dat hij een VOG zal moeten overleggen bij de aanvraag van een huisvestingsvergunning.

Onderstaande vragen zijn in de meeste gevallen beantwoord met betrekking tot de inzet van het onderzoek op basis van politiegegevens, aangezien bij het gebruik van de VOG dit al wettelijk geregeld is in de Wet en het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens.

Schematisch ziet de werkwijze eruit als volgt:



2. Basisinformatie: type persoonsgegevens, type verwerking en noodzaak gegevensminimalisering

2.1. Wilt u als verantwoordelijke persoonsgegevens gaan gebruiken voor de verwerking die u voorziet? Zo ja, van welk type?

Indien een gemeente de selectieve woningtoewijzing uitvoert op basis van een onderzoek op basis van politiegegevens worden de volgende persoonsgegevens verwerkt: het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning is aangevraagd en de dagtekening van deze

aanvraag, de NAW-gegevens[1] van de aanvrager van de huisvestingsvergunning en van de personen van 16 jaar en ouder die zich willen huisvesten met hem in de woonruimte waarvoor de vergunning is aangevraagd, hun leeftijd, de op deze personen betrekking hebbende relevante politiegegevens, de door de politiechef verstrekte duiding ervan en de periode waarop de politiegegevens betrekking hebben. Daarnaast wordt bijgehouden of de huisvestingsvergunning al dan niet is verstrekt, afgewezen en bij afwijzing de reden hiervoor. Ook wordt bijgehouden of er voorschriften verbonden zijn aan de huisvestingsvergunning en welke dat zijn.

De persoonsgegevens op basis waarvan het college van burgemeester en wethouders bepalen of een woningzoekende een huisvestingsvergunning kan worden verstrekt, zijn de relevante politiegegevens die door de politiechef aan het college van burgemeester en wethouders zijn verstrekt, alsmede de duiding van deze politiegegevens door de politiechef. Het betreft de gegevens die door de politie worden bijgehouden op grond van artikel 8 en 13 van de Wet politiegegevens (hierna: Wpg).

Alvorens het college van burgemeester en wethouders een verzoek doet aan de politiechef tot het verstrekken van de relevante politiegegevens, beoordeelt het college van burgemeester en wethouders eerst of de aanvrager van een huisvestingsvergunning, en de personen van 16 jaar en ouder die met hem de woonruimte willen betrekken, voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de huisvestingsverordening om in aanmerking te komen voor een huisvestingsvergunning. Uitsluitend indien dat het geval is, kan het college van burgemeester en wethouders de politiechef verzoeken om politiegegevens te verstrekken, zodat het college van burgemeester en wethouders in staat wordt gesteld om het risico op woonoverlast en criminele activiteiten van de aspirant-huurder(s) te beoordelen en een besluit te nemen over het al dan niet toekennen van een huisvestingsvergunning.

Het onderzoek op basis van politiegegevens en de VOG betreft zowel de aanvrager van de huisvestingsvergunning als de personen van 16 jaar en ouder die met de aanvrager de woning in gebruik willen nemen. Dit is noodzakelijk omdat niet alleen de aanvrager maar ook andere leden van het huishouden een directe invloed kunnen hebben op de mate van overlast en criminaliteit in de buurt. Door het hele huishouden te betrekken bij het onderzoek op basis van de politiegegevens, kan een verdere instroom van personen voorkomen worden van wie een gegrond vermoeden bestaat dat ze bij hun huisvesting in dat gebied opnieuw crimineel of overlastgevend gedrag zullen ontplooien dat van invloed is op de leefbaarheid en veiligheid in de buurt. Hetzelfde geldt voor personen die zich later bij de huidige bewoner van een woonruimte in een complex, straat of gebied willen huisvesten. Ook zij zullen een huisvestingsvergunning moeten aanvragen.

Het verstrekken van politiegegevens kan uitsluitend aan bestuursorganen en derden die bij of krachtens de Wpg zijn benoemd.

Het betreft bijzondere persoonsgegevens, namelijk enerzijds persoonsgegevens over criminele gedragingen en anderzijds persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag. Daarom wordt voorzien in een wettelijke grondslag, strenge voorwaarden omtrent de gegevensverstrekking en waarborgen voor de privacy van de betrokkene. Enkel gegevens over gedragingen die in de wet zijn opgenomen, mogen verstrekt worden.

De politiegegevens zijn reeds aanwezig, maar worden in het kader van dit wetsvoorstel voor een ander doel gebruikt dan waarvoor ze zijn verzameld. Het is op dit moment immers nog niet mogelijk om politiegegevens te verstrekken voor het toekennen van een huisvestingsvergunning. Daarom zal in de algemene maatregel van bestuur op basis van dit wetsvoorstel in het Besluit

[1] NAW: naam, adres en woonplaats

politiegegevens een grondslag worden opgenomen voor deze verstrekking van politiegegevens aan het college van burgemeester en wethouders.

De politiechef verstrekt uitsluitend politiegegevens over de in de huisvestingsverordening opgenomen feiten en gedragingen uit de limitatieve lijst van artikel 10a, tweede lid, van het wetsvoorstel aan het college van burgemeester en wethouders. Het gaat om feiten en gedragingen met betrekking tot:
a. het veroorzaken van overlast die hinderlijk of schadelijk is voor personen of een gevaar oplevert voor de veiligheid of gezondheid van personen door:

1°. geluid of trillingen;

2°. het plaatsen, werpen of hebben van stoffen of voorwerpen;

3°. het verrichten van handelingen waardoor op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm, stof, stank of irriterend materiaal wordt verspreid;

4°. vervuiling, verontreiniging of schadelijk of hinderlijk gedierte in de woning of de directe omgeving ervan;

b. onrechtmatig gebruik van een woning;

c. gebruik van beledigende of discriminerende taal of andere uitingen en pesterijen jegens en intimidatie van omwonenden of bezoekers;

d. gewelddadigheden, openlijk geweld, bedreiging of mishandeling tegen omwonenden of bezoekers;

e. activiteiten die strafbaar zijn gesteld op grond van de Opiumwet in of in de omgeving van de woning;
f. openbare dronkenschap in de omgeving van de woning;

g. vermogensdelicten met een directe relatie tot de woonomgeving;

h. brandstichting, vernieling en vandalisme in de omgeving van de woning.

i. radicaliserende, extremistische of terroristische gedragingen die strafbaar zijn gesteld op grond van het Wetboek van Strafrecht (artikelen 131, 132, 134a, 137d, 137e, 140a en 205 van het Wetboek van Strafrecht).

Gegevens die geen betrekking hebben op de genoemde feiten en gedragingen worden niet verstrekt door de politiechef. De politiechef verstrekt de politiegegevens niet indien het verstrekken ervan een nog niet afgerond strafrechtelijk onderzoek kan belemmeren. De namen van derden, zoals getuigen worden gepseudonimiseerd, zodat deze voor het college van burgemeester en wethouders niet meer te herleiden zijn tot natuurlijke personen. Het college van burgemeester en wethouders verifieert de door de politiechef verstrekte gegevens met de naam/namen en geboortedatum/data, zoals deze door de aanvrager zijn opgegeven bij de aanvraag van de huisvestingsvergunning.

De politiechef is verantwoordelijk tot op het moment van de verstrekking van de relevante gegevens aan het college van burgemeester en wethouders. Op het moment dat de relevante politiegegevens verstrekt zijn aan het college van burgemeester en wethouders zijn de bij of krachtens de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp) en de bij of krachtens dit wetsvoorstel gestelde regels van toepassing. Onder meer de voorwaarden over het verwerken, bewaren, vernietigen en beveiligen worden in de algemene maatregel van bestuur op basis van dit wetsvoorstel geregeld.

Er worden geen persoonsgegevens door de politiechef of het college van burgemeester en wethouders verstrekt aan verhuurders of corporaties. Het college van burgemeester en wethouders kan de beoordelingstaak niet mandateren aan derden (bijvoorbeeld corporaties).

Het college van burgemeester en wethouders kan de aanvraag tot het verstrekken van politiegegevens, het in ontvangst nemen van de politiegegevens, de verwerking en beoordeling van de politiegegevens wel op basis van een collegebesluit toewijzen aan een onder het college werkzaam persoon, waarbij ook de door deze functionaris te verrichten werkzaamheden worden vastgelegd in dat collegebesluit. Dit wordt nader geregeld in de algemene maatregel van bestuur op basis van dit wetvoorstel.

2.2. Andere specifieke persoonsgegevens?

2.2.1. Is het de bedoeling om gegevens over de financiële of economische situatie van betrokkenen, of andere gegevens die kunnen leiden tot stigmatisering of uitsluiting te verwerken?

Er worden geen financiële of economische gegevens verwerkt in het kader van dit wetsvoorstel. Wel verstrekt de politiechef politiegegevens over de in de huisvestingsverordening uit de limitatieve lijst van artikel 10a, tweede lid, van het wetsvoorstel vastgelegde criminele en overlastgevende gedragingen, alsmede een duiding van deze politiegegevens. Op basis van de in artikel 10b, vierde lid, van het wetsvoorstel voorgeschreven methode beoordeelt het college van burgemeester en wethouders of aan een woningzoekende een huisvestingsvergunning kan worden verleend. Daarmee kan sprake zijn van uitsluiting van personen die structureel overlastgevend of criminele gedragingen hebben getoond in het recente verleden. Echter, in plaats van het weigeren van deze huisvestingsvergunning, kan het college van burgemeester en wethouders de huisvestingsvergunning ook verstrekken door er voorwaarden in de vorm van een gedragsaanwijzing aan te verbinden.

Met dit wetsvoorstel wordt geen onderscheid gemaakt op grond van ras, huidskleur, nationale of etnische afkomst.

2.2.2. Is het de bedoeling om gegevens over kwetsbare groepen of personen te verwerken?

In de aangewezen complexen, straten of gebieden zal het over het algemeen gaan om woningzoekenden met een zwakkere sociaaleconomische positie die in aanmerking willen komen voor woonruimte die vooral in het bezit is van woningcorporaties (sociale verhuur).

Naast de gegevens van de aanvrager worden ook de gegevens van huisgenoten van 16 jaar en ouder die met hem de woonruimte willen betrekken bij de beoordeling betrokken.

2.2.3.Is het de bedoeling gebruikersnamen, wachtwoorden en andere inloggegevens te verwerken?

Nee, er worden geen gebruikersnamen, wachtwoorden of andere inloggegevens verwerkt.

2.2.4. Is het de bedoeling om uniek identificerende gegevens, zoals biometrische gegevens, te verwerken?

Nee, er worden geen uniek identificerende gegevens, zoals biometrische gegevens, verwerkt.

2.2.5 Is het de bedoeling om het BSN-nummer, of een ander persoonsgebonden nummer te verwerken?

Nee, het BSN-nummer of andere persoonsgebonden nummers worden niet verwerkt.

2.3. Kan van elk van de onder vraag I.1 en vraag I.2 opgevoerde typen persoonsgegevens worden gesteld dat zij beleidsmatig of technisch direct van belang en onontbeerlijk zijn voor het bereiken van de beleidsdoelstelling? Wat zou er precies niet inzichtelijk worden als ervoor wordt gekozen bepaalde gegevens niet te verwerken? Licht per te verwerken persoonsgegeven toe.

De gemeenteraad moet aantonen dat de screening wordt ingezet als ultimum remedium, omdat de inzet van een breed pakket aan andere, minder ingrijpende maatregelen, zoals overlastmeldpunten, buurtbemiddelaars en hulpverleningstrajecten, onvoldoende tot resultaat heeft geleid. Een dergelijke integrale aanpak is minder succesvol als in het betrokken gebied steeds nieuwe personen komen wonen van wie op voorhand met redelijke zekerheid kan worden voorspeld dat ze overlastgevend of crimineel gedrag zullen ontplooien na hun huisvesting.

Enkel de gegevens over feiten die in het wetsvoorstel genoemd zijn en die zich hebben voorgedaan in een periode van maximaal vier jaren voor de aanvraag van de huisvestingsvergunning, worden door politie verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders. Om een beoordeling te maken, heeft het college van burgemeester en wethouders over een langere periode gegevens nodig om uit te sluiten dat het niet om een eenmalig feit gaat, maar om structureel gedrag van een woningzoekende.

De gehanteerde 4 jaar is toereikend. Deze periode bedraagt ten hoogste twee jaren indien de betrokkene op het tijdstip van die aanvraag nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt. Het geconstateerde gedrag in en om de woning kan immers door de jaren heen verbeteren.

<u>Noodzakelijkheid per gegeven</u>

1. Uitsluitend de bij antwoord 1 vermelde politiegegevens worden bij de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders betrokken. Deze gegevens zijn ter zake dienend en noodzakelijk, omdat ze de enige bron vormen om het risico op woonoverlastgevend gedrag te kunnen inschatten. Bij twijfel over de objectiviteit van de gegevens, kan nadere duiding gevraagd worden aan de betrokken politiemedewerker.
2. Het bijhouden van de datum van de aanvraag is enerzijds noodzakelijk in het kader van het fixeren van de termijnen van de Algemene wet bestuursrecht in verband met het tijdig beslissen en is anderzijds noodzakelijk in het kader van de evaluatie van de maatregel op grond van artikel 17 van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek. Bij deze evaluatie zal immers worden onderzocht of het gebruik van politiegegevens in verband met selectieve woningtoewijzing een meerwaarde heeft boven het gebruik van de VOG. Daartoe zal onderzocht worden of personen die een huisvestingsvergunning worden geweigerd op basis van het onderzoek naar de politiegegevens, ook geen VOG zouden hebben ontvangen op dat tijdstip.
3. De naam van de betrokkene(n) is noodzakelijk om te verifiëren of het de juiste persoon of personen (gezinsleden) betreft, aangezien de huisvestingsvergunning een persoonsgebonden vergunning is.
4. De geboortedatum of –data is nodig om de uniciteit vast te stellen en om vast te stellen of de persoon/personen ouder dan 16 jaar en/of ouder dan 18 jaar zijn.

5. Het adres van de woonruimte waarvoor de huisvestingsvergunning is aangevraagd, is nodig om te kunnen beoordelen of de woningzoekende in aanmerking komt voor de desbetreffende woning.
6. De bereidverklaring, een schriftelijke verklaring van of namens de eigenaar dat hij bereid is de woonruimte aan de aanvrager van de huisvestingsvergunning in gebruik te geven, is noodzakelijk opdat er geen onnodige onderzoeken op basis van politiegegevens plaatsvinden. Indien de verhuurder en de huurder nog geen overeenstemming hebben, zou het dan al aanvragen van een huisvestingvergunning of woonverklaring ertoe kunnen leiden dat meer personen aan een onderzoek op basis van politiegegevens worden onderworpen dan strikt noodzakelijk is.
7. Het bijhouden van het feit of de huisvestingsvergunning met gebruikmaking van politiegegevens is verleend, is verleend met voorschriften en welke voorschriften dit zijn, is geweigerd en de gronden voor de afwijzing, alsmede het bijhouden van de huisvestingsvergunningen die zijn verleend op basis van de VOG, is noodzakelijk voor de evaluatie van de maatregel op grond van artikel 17 van de Wbmgp.
8. Het bijhouden van een lijst van personen die de persoonsgegevens mogen verwerken namens het college van burgemeester en wethouders alsmede de data en tijden waarop deze personen verwerkingen hebben gedaan, is noodzakelijk om het rechtmatig gebruik van de persoonsgegevens te kunnen nagaan.

2.4. Kan als het gaat om gevoelige persoonsgegevens hetzelfde beleidseffect of technisch resultaat worden bereikt op een van de volgende wijzen: (a) door (gecombineerd) gebruik van normale persoonsgegevens, (b) door gebruik van geanonimiseerde of gepseudonimiseerde gegevens?

Er zijn geen andere databanken (bekend) waarin de benodigde gegevens beschikbaar zijn. Anonimisering is niet mogelijk, aangezien juist de identiteit van de betrokkene van belang is bij het vaststellen van een risico op woonoverlast. Wel zullen de persoonsgegevens van derden die mogelijk voorkomen in de politiegegevens gepseudonimiseerd worden alvorens deze gegevens verstrekt worden aan het college van burgemeester en wethouders. De gegevens die voor het verlenen van een VOG geraadpleegd worden, zijn slechts relevant indien er louter op veroordelingen (criminaliteit) gescreend zou worden. Om overlast tegen te gaan, zijn ook andere gedragingen van belang om het toekomstig gedrag van een persoon te kunnen inschatten. Hierbij gaat het vaak om gedragingen die wel overlast veroorzaken, maar waarvoor (nog) geen veroordeling heeft plaatsgevonden.

2.5. In welk breder wettelijk, beleidsmatig of technisch kader wordt het voorziene beleid/databestand/informatiesysteem ontwikkeld en wat voor soort(en) verwerking(en) van persoonsgegevens gaan hiervan deel uitmaken bij het voorziene traject? Wordt hierbij gebruik gemaakt van (nieuwe) technologie of informatiesystemen?

Bij de meeste regionale politie-eenheden is er een Regionale informatie organisatie (RIO) van waaruit het onderzoek wordt gedaan. De politie raadpleegt in eerste instantie aan de hand van de naam en de geboortedata van de aanvrager en zijn huisgenoten de politiegegevens, dat wil zeggen de gegevens die worden verwerkt met het oog op de dagelijkse uitvoering van de politietaak (artikelen 8, 9, 10 en 13 van de Wpg). Daaruit worden de gegevens met betrekking tot de feiten

en gedragingen die hierboven zijn genoemd, geselecteerd. Gegevens die geen betrekking hebben op de in het wetsvoorstel genoemde feiten en gedragingen, worden niet verstrekt aan het college van burgemeester en wethouders. Indien de geselecteerde gegevens aanleiding geven tot nader onderzoek, kunnen ook HKS-gegevens en de opgemaakte processen-verbaal voor misdrijven (artikel 13 Wpg) worden geraadpleegd. De persoonsgegevens van derden die mogelijk voorkomen in de politiegegevens van de aanvrager worden gepseudonimiseerd.

Er wordt geen gebruik gemaakt van nieuwe technologie of informatiesystemen.

3. Doelbinding, koppeling, kwaliteit en profilering

3.1. Hebt u het/de specifieke doel(en) waarvoor u de persoonsgegevens gaat verwerken in detail vastgesteld? Geldt hiervoor één en hetzelfde specifieke doel?

Het specifieke doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt, is in de wet opgenomen. Het betreft het kunnen inschatten of een woningzoekende in de toekomst crimineel of overlastgevend gedrag zal vertonen dat een slechte invloed heeft op de woonomgeving, om op die manier een concentratie van overlast en criminaliteit te verminderen in complexen, straten of gebieden waar sprake is van een cumulatie van ernstige leefbaarheids- en veiligheidsproblematiek.

3.2. Gaat het bij het project/systeem om gebruik van nieuwe persoonsgegevens voor een bestaand doel, of bestaande doelen binnen al bestaande systemen? (scenario toevoeging nieuwe persoonsgegevens).

De genoemde gegevens worden al verzameld door de politie op grond van de Wpg artikel 8 (uitvoering van de dagelijkse politietaak) en 13 (ondersteunende taken).

Een aantal nieuwe gegevens wordt verzameld (namelijk de persoonsgegevens die zijn benoemd in de punten 2 tot en met 7 van paragraaf 2.3). Dit zijn persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de behandeling van de aanvraag van de huisvestingsvergunning of voor de evaluatie van de maatregel op grond van artikel 17 van de Wbmgp.

Verwacht wordt dat met het voorkómen van de instroom van nieuwe bewoners van wie blijkt dat ze elders in het recente verleden overlastgevend of crimineel gedrag hebben ontplooid, de inzet van de politie in de aangewezen gebieden kleiner zal worden.

3.3. Gaat het bij het project/systeem om het nastreven van nieuwe/aanvullende doeleinden door bestaande persoonsgegevens, of verzamelingen daarvan, te gebruiken, vergelijken, delen, koppelen of anderszins verder te verwerken? (scenario toevoeging doeleinden). Zo ja, hebben alle personen/instanties/systemen die betrokken zijn bij de verwerking dezelfde doelstelling met de verwerking van de desbetreffende persoonsgegevens of is daarmee spanning mogelijk gelet op hun taak of hun belang? Gelden dezelfde doelen voor het hele proces?

De genoemde politiegegevens worden verstrekt voor een nieuw doel, namelijk selectieve woningtoewijzing. Het Besluit politiegegevens zal worden aangepast om de verstrekking van de genoemde gegevens aan het college van burgemeester en wethouders ten behoeve van de verlening van huisvestingsvergunningen voor specifieke door de Minister voor Wonen en Rijksdienst aangewezen complexen, straten of gebieden mogelijk te maken.

Bij de verwerking van de relevante politiegegevens kan sprake zijn van een spanning. De kennis over een persoon kan misbruikt worden om, bijvoorbeeld, over de betrokkene extra controles uit te voeren. Om dat tegen te gaan, worden in de algemene maatregel van bestuur regels gesteld omtrent autorisatie, logbestanden, functiescheiding, toezicht, vernietiging en bewaring opgenomen. Bovendien gelden voor gemeenten de verplichtingen uit de Wbp.

3.4. Indien u positief hebt geantwoord op vragen II.2 of II.3, hoe wordt een dergelijk voorgenomen gebruik (d.w.z. gebruik van nieuwe persoonsgegevens in bestaande systemen of van bestaande persoonsgegevens voor nieuwe doeleinden) gemeld aan: (a) de functionaris voor de gegevensbescherming, of (b) het Cbp indien er geen FG is?

Gemeenten wordt gevraagd om in de aanvraag voor een gebiedsaanwijzing aan te geven hoe het interne verwerkingsproces van de relevante gegevens wordt vormgegeven. Dit wordt door de Minister voor Wonen en Rijksdienst meegenomen in zijn afweging. De gemeente moet een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens, aanstellen die toezicht houdt op het rechtmatig gebruik van de gegevens.

3.5. Indien u positief geantwoord hebt op vragen II.2 of II.3, welke (nadere) controles op een dergelijk gebruik (d.w.z. gebruik van nieuwe persoonsgegevens in bestaande systemen of van bestaande persoonsgegevens voor nieuwe doeleinden) zijn voorzien?

De functionaris gegevensbescherming moet machtiging verlenen om na het onherroepelijk worden van het besluit tot het al dan niet verlenen van een huisvestingsvergunning, de te bewaren persoonsgegevens in het kader van de evaluatie en monitoring van de maatregel te mogen inzien. Tevens zal hij ten minste eenmaal per jaar verslag uitbrengen aan het college van burgemeester en wethouders over de rechtmatige verwerking van de persoonsgegevens.

Bovendien wordt de gemeenten die dit instrument gaan inzetten, gevraagd een interne evaluatie uit te (laten) voeren naar het proces en het effect van de screening. Deze interne evaluaties zijn ook noodzakelijk indien de gemeenteraad na 4 jaar de toepassing van de maatregel wil verlengen. Daarvoor zal de gemeenteraad aan de Minister voor Wonen en Rijksdienst aannemelijk moeten maken dat de inzet van de maatregel nog steeds noodzakelijk, geschikt, proportioneel en subsidiair is. Dit is onmogelijk zonder een interne evaluatie over de voorbije periode.

Het College bescherming persoonsgegevens heeft tot taak toe te zien op de verwerking van persoonsgegevens overeenkomstig het bij en krachtens de wet bepaalde. De regels die in de algemene maatregel van bestuur zullen worden opgenomen, zijn extra voorwaarden ten aanzien van de Wet bescherming persoonsgegevens waaraan de gemeente moet voldoen. In die zin dient het College bescherming persoonsgegevens reeds toezicht uit te oefenen op de gemeenten inzake de verwerking van persoonsgegevens.

Het toezicht op huisvesting is belegd bij de provincie. Woonruimteverdeling op basis van de Huisvestingswet 2014 en hoofdstuk 3 van de Wbmgp kunnen een beperking vormen op de vrijheid van vestiging. Het toezicht op het rechtmatig inzetten van deze maatregelen is belegd bij de provincie.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zal elke 5 jaar een evaluatie uitvoeren over de toepassing en het effect van de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek. Bij de eerste evaluatie zal ook worden onderzocht of het gebruik van politiegegevens noodzakelijk is, of dat in het kader van selectieve woningtoewijzing kan worden volstaan met de VOG.

3.6. Welke periodieke en incidentele controles zijn voorzien om de juistheid, nauwkeurigheid en actualiteit van de in het beleidsvoorstel, wetsvoorstel op overheidsICT-systeem verwerkte persoonsgegevens na te gaan?

De relevante persoonsgegevens over de gedragingen vallen onder de Wpg. Elke politie-eenheid beschikt over een privacyfunctionaris (art 34 Wpg) en een interne auditor (art 6 Regeling periodieke audit politiegegevens). Eens per 4 jaar vindt een externe audit plaats (art 33 Wpg, 6.5 Bpg en de Regeling periodieke audit politiegegevens), waarbij de externe auditor gebruik maakt van de rapportages van de interne auditor en de privacyfunctionaris.

De verwerking van de persoonsgegevens valt onder de Wbp. In de algemene maatregel van bestuur wordt opgenomen dat de gemeente die deze maatregel wil toepassen een functionaris voor de gegevensbescherming als bedoeld in artikel 62 van de Wet bescherming persoonsgegevens, moet aanstellen die toezicht houdt op het rechtmatig gebruik van de gegevens. Op basis van die algemene maatregel van bestuur moet deze functionaris tenminste eenmaal per jaar verslag uitbrengen aan het college van burgemeester en wethouders over het rechtmatig gebruik van de persoonsgegevens.

3.7. Zullen de verzamelde/verwerkte persoonsgegevens gebruikt worden om het gedrag, de aanwezigheid of de prestaties van mensen in kaart te brengen en/of te beoordelen en/of te voorspellen? Zijn de betrokkenen daarvan op de hoogte? Zijn de gegevens die hiervoor worden gebruikt, afkomstig uit verschillende (eventueel externe) bronnen en zijn zij oorspronkelijk voor andere doelen verzameld?

De persoonsgegevens worden gebruikt om het overlastgevend of crimineel gedrag van de woningzoekende in het recente verleden in kaart te brengen en op basis daarvan, te beoordelen of er een gegrond vermoeden is dat die woningzoekende na zijn huisvesting in een aangewezen complex, straat of gebied opnieuw overlastgevende of criminele handelingen zal ontplooien. De betrokkenen worden daarvan vooraf op de hoogte gesteld. De gegevens zijn afkomstig van de politie en zijn oorspronkelijk verzameld voor het uitvoeren van de politietaken. Op basis van de Wpg is het niet mogelijk om voor de verstrekking van politiegegevens aan de betrokkene toestemming te vragen. Deze politiegegevens mogen immers uitsluitend verstrekt worden op basis van een wettelijke grondslag.

3.8. Wordt bij deze analyse/beoordeling/voorspelling gebruik gemaakt van vergelijking van persoonsgegevens die technisch geautomatiseerd is (d.w.z. niet door mensen zelf wordt uitgevoerd)? Zo ja, hoe wordt geregeld dat, indien dit geautomatiseerde proces tot een beoordeling of voorspelling over een bepaalde persoon leidt, hierop pas concrete actie wordt ondernomen na tussenkomst en (tweede) controle van (menselijk) personeel?

Bij de analyse/beoordeling/voorspelling wordt geen gebruik gemaakt van een technisch geautomatiseerde vergelijking. De politiegegevens worden handmatig en per individu geselecteerd en verstrekt door de politie en door college van burgemeester en wethouders beoordeeld.

4. Betrokken instanties/systemen en verantwoordelijkheid

4.1. Welke interne en externe instantie(s) en/of systemen is/zijn betrokken bij de voorziene verwerking in elk van de onder I.5 onderscheiden fasen? Welke verstrekkers zijn er en welke ontvangers? Welke bestanden of deelbestanden en welke infrastructuren?

De betrokken instanties zijn de politie (korpschef) als verstrekker van de politiegegevens en de duiding ervan en de gemeente (het college van burgemeester en wethouders) als ontvanger en verwerker. Zie ook het schema bij de inleiding.

In de algemene maatregel van bestuur zal worden voorzien in een regeling, zodat de gegevens op een beveiligde manier worden verstrekt en niet-geautoriseerden deze niet kunnen inzien.

4.2. Is (in ieder stadium) duidelijk wie verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens? Zo ja, is deze persoon of organisatie daarop voldoende voorbereid en geëquipeerd wat betreft de nodige voorzieningen en maatregelen, waaronder middelen, beleid, taakverdeling, procedures en intern toezicht?

In elk stadium is duidelijk wie verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens. Tot aan de verstrekking door de politie valt het onder de verantwoordelijkheid van de politie (en daarmee onder de Wpg), na verstrekking onder de verantwoordelijkheid van de gemeente (en daarmee onder de Wbp en de bij of krachtens dit wetsvoorstel gestelde regels). De nadere voorwaarden over het verwerken, bewaren, vernietigen en beveiligen van de persoonsgegevens door de gemeente worden in een algemene maatregel van bestuur vastgelegd.

Gemeenten die dit instrument willen toepassen, zullen in de aanvraag voor het aanwijzen van complexen, straten of gebieden door de Minister voor Wonen en Rijksdienst, moeten vermelden hoe de regels omtrent de bescherming van de persoonsgegevens concreet zullen worden toegepast. Dit wordt door de Minister voor Wonen en Rijksdienst meegenomen in zijn afweging.

4.3. Wie binnen uw organisatie, en elk van de andere betrokken organisaties, krijgen precies toegang tot de persoonsgegevens? Bestaat de kans dat bij het gebruik ervan de gegevens ter beschikking komen van onbevoegden?

Er is deels sprake van een apart bestand voor de betreffende gegevens. Een deel van de gegevens zijn gegevens die voor regulier politiewerk bestemd zijn en door veel politiemensen geraadpleegd kunnen worden, mits dat noodzakelijk is voor hun taak. Op de systemen zit een logging die vastlegt wie wanneer de gegevens van betrokkene raadpleegt. Bij een screeningsverzoek zullen de gegevens over betrokkene door een medewerker van de Regionale Informatieorganisatie geselecteerd worden uit BVH en eventueel HKS. Vervolgens zal de medewerker beoordelen welke van deze gegevens relevant zijn voor de gevraagde screening en alleen deze gegevens verstrekken. De verstrekking wordt vastgelegd in verband met de protocolplicht van art 32 Wpg. Deze protocolplicht heeft mede tot doel om een controle op de rechtmatigheid van de verstrekkingen mogelijk te maken door onder anderen de privacyfunctionaris, de interne en de externe auditor.

De aan de gemeente verstrekte politiegegevens, alsmede de andere persoonsgegevens die door de gemeente worden verwerkt in het kader van deze maatregel, worden op de in de algemene maatregel van bestuur op basis van het wetsvoorstel omschreven wijze, geplaatst in een bestand. Omtrent de verwerkingen in dat bestand worden regels gesteld met betrekking tot autorisatie,

functiescheiding, beveiliging, bewaring en vernietiging. Zo dient de kans dat de persoonsgegevens ter beschikking komen van onbevoegden, te worden voorkomen. De betreffende gemeentes zullen daarom binnen hun organisatie personen moeten aanwijzen en autoriseren.

4.4. Geldt voor een of meer van de betrokken instanties een beperking van de mogelijkheid om persoonsgegevens te verwerken als gevolg van geheimhoudingsverplichtingen (in verband met functie/wet)?

Zowel voor politie als voor het college van burgemeester en wethouders en de geautoriseerde ambtenaren geldt dat zij uit hoofde van hun beroep, respectievelijk ambt geheimhoudingsverplichtingen hebben. Indien het college van burgemeester en wethouders een bezwaarcommissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht, heeft ingesteld voor het behandelen van bezwaarschriften in het kader van selectieve woningtoewijzing, krijgen de leden van deze commissie uitsluitend inzage in de persoonsgegevens van de woningzoekende die bezwaar maakt. Ook voor deze leden geldt een geheimhoudingsverplichting. Het college van burgemeester en wethouders dient er zorg voor te dragen dat de personen die op basis van de algemene maatregel van bestuur gemachtigd zijn kennis te nemen van de persoonsgegevens deze gegevens niet voor andere doeleinden zullen gebruiken.

4.5. Zijn alle stappen van de verwerking in de zin van soorten gegevens en uitwisselingen, in kaart gebracht of te brengen, zodanig dat daardoor voor de betrokkenen inzichtelijk is bij wie, waarom en hoe de persoonsgegevens worden verwerkt?

Alle stappen van de verwerking zijn in kaart gebracht. Zie daarvoor het schematisch overzicht.

4.6. Zijn er beleid en procedures voorzien voor het creëren en bijhouden van een verzameling van de persoonsgegevens die u wilt gaan gebruiken? Zo ja, hoe vaak en door wie zal de verwerking worden gecontroleerd? Omvat de verzameling een verwerking die namens u wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld door een onderaannemer)?

Er is geen beleid of procedure voor het creëren en bijhouden van de verzameling persoonsgegevens nodig, aangezien de benodigde politiegegevens voor de beoordeling van het woonoverlastrisico uitputtend vermeld staan in de Wbmgp.

Er is geen sprake van een onderaannemer die de gegevens verwerkt.

4.7. Is er sprake van overdracht van persoonsgegevens naar een (overheids)instantie buiten de EU/EER? Heeft dit land een niveau van gegevensbescherming dat als passend is beoordeeld door een besluit van de Europese Commissie of de Minister van Veiligheid en Justitie? Worden daarbij alle of een gedeelte van de persoonsgegevens doorgegeven?

Nee, er is geen sprake van overdracht van gegevens naar een instantie buiten de EU/EER.

5.Beveiliging en bewaring/vernietiging

5.1. Is het beleid met betrekking tot gegevensbeveiliging binnen uw organisatie op orde? Zo ja, wie/welke afdeling(en) is/zijn binnen de organisatie verantwoordelijk voor het opstellen, implementeren en handhaven hiervan? Is dit beleid specifiek gericht op gegevensbescherming en gegevensbeveiliging ?

Op grond van de Wbp is het de verantwoordelijkheid van de gemeenten om hun gegevensbeveiliging op orde te hebben. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties controleert dat niet. Wel zal in de algemene maatregel van bestuur onder meer het vereiste worden opgenomen dat een logbestand wordt bijgehouden, zodat gegarandeerd is dat uitsluitend geautoriseerde gebruikers de persoonsgegevens gebruiken voor het doel waarvoor deze door het college van burgemeester en wethouders worden verwerkt.

5.2. Indien (een deel van) de verwerking bij een bewerker plaatsvindt, hoe draagt u zorg voor de gegevensbeveiliging, en het toezicht daarop, bij die bewerker?

De voorwaarden over het verwerken, bewaren, vernietigen en beveiligen worden in een algemene maatregel van bestuur vastgelegd. Verder gelden voor gemeenten de verplichtingen uit de Wbp en voor politie de verplichtingen uit de Wpg.

5.3. Welke technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen zijn getroffen ter voorkoming van niet-geautoriseerde of onrechtmatige verwerking/misbruik van (a) gegevens die in een geautomatiseerd format staan (bv. wachtwoord-bescherming, versleuteling, encryptie) en (b) gegevens die handmatig zijn opgetekend bv. sloten op kasten)? Is er een hoger beschermingsniveau om gevoelige persoonsgegevens te beveiligen?

Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Gemeenten die dit instrument willen toepassen, zullen in de aanvraag voor het aanwijzen van complexen, straten of gebieden door de Minister voor Wonen en Rijksdienst, moeten vermelden hoe het interne verwerkingsproces in die gemeente is of wordt georganiseerd.

5.4. Welke procedures bestaan er in geval van inbreuken op beveiligingsvoorschriften, en voor het detecteren ervan? Is er een calamiteitenplan om het gevolg van een onvoorziene gebeurtenis waarbij persoonsgegevens worden blootgesteld aan onrechtmatige verwerking of verlies van persoonsgegevens af te handelen?

Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Gemeenten die dit instrument willen toepassen, zullen in de aanvraag voor het aanwijzen van complexen, straten of gebieden door de Minister voor Wonen en Rijksdienst, moeten vermelden hoe het interne verwerkingsproces in die gemeente is of wordt georganiseerd.

5.5. Hoe lang worden de persoonsgegevens bewaard? Geldt dezelfde bewaartermijn voor elk van de typen van verzamelde persoonsgegevens? Is het project onderworpen aan enige wettelijke/sectorale eisen met betrekking tot bewaring?

De bewaringstermijn wordt vastgelegd in de algemene maatregel van bestuur. Aangezien een huisvestingsvergunning een besluit is in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, staat er bezwaar en beroep tegen open. Daarom moeten de persoonsgegevens bewaard worden tot het besluit onherroepelijk is.

5.6. Op welke beleidsmatige en technische gronden is deze termijn van bewaring vereist?

De bewaringstermijn is vereist op grond van de Awb.

5.7. Welke maatregelen zijn voorzien om de persoonsgegevens na afloop van de bewaartermijn te vernietigen? Worden alle persoonsgegevens, inclusief log-gegevens, vernietigd? Is er controle op de vernietiging, en door wie?

Regels omtrent vernietiging zijn voorzien in de algemene maatregel van bestuur. Alle verstrekte gegevens door de politie worden vernietigd. De controle op vernietiging is een verantwoordelijkheid van de gemeente zelf.

6. Transparantie en rechten van betrokkenen

6.1. Is het doel van het verwerken van de gegevens bij de betrokkenen bekend of kan het bekend gemaakt worden? Wat is de procedure om betrokkenen indien nodig te informeren over het doel van de verwerking van hun persoonsgegevens?

De procedure van het verwerken van de gegevens is bij of krachtens de wet geregeld zodat deze openbaar en transparant is voor iedereen. Verder maakt de woningcorporatie aan de betrokkene bekend in de advertentietekst voor een vrije huurwoning in het aangewezen gebied dat de screeningsmaatregel wordt toegepast en er persoonsgegevens zullen worden verwerkt. In het geval het een huurwoning van een particuliere verhuurder betreft, zal de verhuurder het mondeling en/of schriftelijk aan de aspirant-huurder moeten melden. Tevens zal de screeningsvereiste aan de aanvrager van de huisvestingsvergunning gemeld worden.

6.2. Indien u de persoonsgegevens direct van de betrokkenen verkrijgt, hoe stelt u hen van uw identiteit en het doel van de verwerking op de hoogte vóór het moment van verwerking?

Zie antwoord bij 6.1.

6.3. Indien u de persoonsgegevens via een andere (overheids)organisatie verkrijgt, hoe zullen de betrokkenen van uw identiteit en het doel van de verwerking op de hoogte worden gesteld op het moment van verwerking?

Als de gemeente de persoonsgegevens (naam en geboortedatum) via een woningcorporatie krijgt, dan is de betrokkene via de advertentietekst op de hoogte gebracht van de procedure.

6.4. Indien u toestemming tot verwerking van persoonsgegevens aan de betrokkene vraagt (opt-in), kan de betrokkene deze toestemming dan op een later tijdstip weer intrekken (opt-out)? Bij een weigering toestemming te geven, of bij een dergelijke intrekking, wat is dan de implicatie voor de betrokkene?

Op grond van de Wpg bestaat er geen toestemmingsvereiste of intrekkingsmogelijkheid. Echter, door het aanvragen van een huisvestingsvergunning is betrokkene op de hoogte van het feit dat zijn antecedenten gecontroleerd zullen worden. Betrokkene kan zijn aanvraag voor een huisvestingsvergunning intrekken. Gevolg daarvan is dat de betrokkene geen huisvestingsvergunning krijgt en daarmee het huis in het aangewezen gebied waarvoor hij in aanmerking wilde komen, niet kan bewonen.

6.5. Via welke procedure hebben betrokkenen de mogelijkheid zich tot de verantwoordelijke te wenden met het verzoek hen mede te delen of hun persoonsgegevens worden verwerkt? Hoe worden derden, die mogelijk bedenkingen hebben tegen een dergelijke mededeling, in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven?

Betrokkenen kunnen klachten of bezwaren richten aan de gemeente op grond van de Wbp. Aangezien er geen gegevens van derden gebruikt worden, zijn bedenkingen van derden niet van toepassing. Persoonsgegevens van derden, zoals getuigen, worden door de politie gepseudonimiseerd verstrekt aan de gemeente.

6.6. Hoe kan een verzoek van een betrokkene tot verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van persoonsgegevens in behandeling worden genomen?

De gemeente kan een verzoek van een betrokkene tot verbetering, aanvulling, verwijdering of afscherming van persoonsgegevens in behandeling nemen op grond van de Wbp.

Op grond van de Wpg, artikel 28 is het mogelijk voor de betrokkene om een verzoek te doen voor verbetering, aanvulling, verwijdering en dergelijke van de eigen politiegegevens.